

CINOBAŇA

Cinobanský občasník

ROČNÍK I.

JÚN 2005

ČÍSLO: 2

CENA: 0.-Sk

CINOBAŇA

ÚVODNÍK

Človek. Najdokonalejší tvor sveta, Zeme, vesmíru. Človek. Človek staviteľ, človek objaviteľ, človek pomôže, pochopí, zostrojí, pozdvihne, ztratí. Človek láskavý, človek násilný, človek priateľ, človek nepriateľ. Človek...

Už je to niekoľko rokov, čo človek obýva Zem. Za ten čas sa mnoho delí a rozdeľuje. Delia sa kontinenty, delia sa štáty, krajiny, budujú sa hranice. Rovnako je to aj s ľuďmi. Prirodzené delenie je len delenie pohlavia. Avšak ľuďom to nestačí, delia sa z hľadiska rasy, lebo bieli si myslia, že sú lepší ako čierni či žltí, a naopak. Delia sa aj z hľadiska jazyka, náboženstva, delia sa na chudobných a bohatých, akoby peniaze boli na svete to najdôležitejšie, akoby majetok vystihoval pravú podstatu človeka. Prečo toto hlúpe delenie? Lebo človek sa chce od ostatných líšiť. Lebo chce byť iný, výnimočný, jedinečný. Ľudia sa však (chtiac či nechtiac) delia aj na dobrých a zlých. Ale kto by dobrovoľne o sebe tvrdil, že je zlým človekom? Teda tí dobrí sú na svete takmer všetci! Aspoň to o sebe tvrdia. Svet poznal matku Terezu, ktorá obetavo pomáhala chudobným a bezradným. Pozná aj svätého Otca, lekárov, pozná ľudí z rôznych dobročinných organizácií. Veď o tom, či sú ľudia dobrí, alebo zlí, svedčia hlavne ich skutky.

Internet

za 1.-Sk / min.

**Fotografie na počkanie za
bezkonkurenčné ceny.**

TeleDom, Cinobaňa 298.

*Miestny spolok Červeného kríža
Cinobaňa – Kat. Huta
v spolupráci s Obecným úradom*

*Vás srdečne pozývajú
na IV.ročník*

*kultúrno – spoločenského večera
„Spieva celá dolina“*

*ktorý sa uskutoční
18.06.2005 o 17.00 hodine
v Kultúrnom dome Cinobaňa.*

*Po ukončení oficiálnej časti Vás
pozývame na Ľudovú júnovú
veselicu pri hudbe a dobrom vínkú!*

Všetkých srdečne pozývame.

*Hostia: Ľudová muzika
Romana MALATINCA
z Korytárok.*

*Vstupné: Dospelí 30,-Sk
Deti 10,-Sk*

POZVÁNKA

25. júna 2005

sa uskutoční volejbalový turnaj
z príležitosti trvania
50. ročnej tradície
organizovaného volejbalu v Cinobani
(1955-2005).

Miesto konania: volejbalový kurt pri
poľovníckej chate v Cinobani
Športovní priaznivci príd'te
povzbudzovať!

Všetci ste srdečne vítaní!

PRISPEJTE AJ VY K SKVALITNENIU OBSAHU VAŠICH NOVÍN

Pohľad do minulosti obce

Zakladateľmi a prvými občanmi Cinobane boli nepochybne Slovania. Dokazujú to aj mnohé názvy v chotári obce, ktoré sú slovanského pôvodu: *Rovňa, Šibenice, Viničky, Hlbokô, Lipinka, Kostolné, Červenica, Cinopeľ, Brezina, Svinô* a ďalšie. Vrchy na okolí majú tiež slovenské názvy: *Strieborná, Kopy, Borisovo, Hrb, Brezina, Chrobča*.

Pôvodná výstavba domov v obci prebiehala tesne pod úbočiami, ktoré obkolesovali kotlinu vo „Svinnom hone“. Potom začali osadníci postupne klčovať okolité lesy a tak vznikali polia.

Pôvod mena našej obce je spojený s dvojakým odôvodnením:

- ❖ Obec dostala meno od cínu, ktorý sa v chotári obce v minulosti doloval. Chotárny názov „Cinopeľ“, kde mali byť v minulosti cínové bane. Túto mienku podporuje aj časť literatúry o dejinách historického Novohradu.
- ❖ Druhý názor odvádza názov obce od honu Svinô (historik Anton Mocsáry).

Vyhnanie Turkov z Fiľakovského hradu cisárskymi vojskami v roku 1593 znamenalo skončenie tureckých lúpežných výpadov na okolie našej obce. Turci po tejto porážke neostali nečinní, ale za stratu Fiľakova a ostatnej porážky chystali sa na pomstu na bezbrannom obyvateľstve okolo Ipľa. (Pri ústupe a odchode vylúpili 18 obcí v severnom Novohrade, medzi nimi aj Cinobaňu a Turičky.)

Občania Cinobane, keď šípili nebezpečenstvo, aby si zachránili svoje holé životy, ukryli sa na vrchy, kde súčasne mali svoje drevené domčeky a na okolí domčeka menší majetok. Turci napadli bezbranné obyvateľstvo, zapalovali šindľami prekryté drevené domčeky, ktoré zhoreli až do základov. Občania Cinobane a Turičiek z jedného dňa na druhý ostali žobrákmi.

Kto sa protivil barbarskej presile, toho zabili, kto sa poddal, toho na reťazi odvádzali do otroctva, aby ho predali na trhu otrokov v Carihrade.

Po návrate obyvateľov na miesto skazy, rozhodli sa nepokračovať vo výstavbe a obnove obce na pôvodnom mieste v hone Svinô, ale na novom mieste, kde leží obec v súčasnosti.

(Tak to uvádza Anton Mocsáry vo svojej citovanej knihe zväzok I. strana 211).

Pôvodní obyvatelia obce Cinobaňa boli už kresťanmi. Mali kostolík v hone Kostelci, kde oráči predtým tehly a skaly vyorávali. Ba aj na starej pečati je vyrytá podobizeň Sv. P. Márie.

Po príchode husitov (r.1443 Párdus de Horka, hl. husitský vojvodca dobyl Sečany, obsadil Halič a hrad Ozdín), obyvatelia pridávajú sa k husitskému hnutiu a poddaní pripomenuli si staré tradície, keď všetci si boli rovní majetkom a právom.

Stopy po kulte husizmu dokazujú zamurované obloky na svätyni aj dvere na sakristii. Kostol podľa obyčaja husitov bol ohradený múrom a priestor okolo kostola slúžil cintorínu.

Keď v roku 1845 - 1846 ba v rokoch 1907 - 1908 stavali školskú budovu, pri kopaní základov robotníci vykopávali ľudské kostry, ba aj jednu starú halapartňu, ktorá pochádzala z doby husitského hnutia.

Spomenutý kostol z neznámych príčin v rumoch ležal cez dlhý čas a Cinobaňa cez 10 rokov ako dcérocirkev k Turičkám patrila.

Husitské hnutie v našej obci prebudilo, otužilo národné a sociálne povedomie občanov Cinobane, ba po zániku husitského hnutia pustilo hlboké korene do duší ľudí pre prijatie ďalšieho reformačného hnutia.

Občania našej obce kedy prijali ev. a v. náboženstvo, to je neznáme, len to jedno, že Ev. a v. cirkevný zbor v Cinobani už v roku 1622 mal riadneho kňaza menom Jána Regisa.

V 17. a 18. storočí mala Cinobaňa aj jarmočné právo. Súviselo to s postavením ako mestečka.

V roku 1873 zúrila aj v Cinobani epidémia cholery a podľahlo jej 184 obyvateľov.

Zdroj: Kronika obce Cinobaňa
Publikácia vydaná pri príležitosti
700 rokov obce

Pokračovanie v budúcom čísle.

Ohliadnutie sa za uplynulým mesiacom

Stavanie mája

Z činnosti obce dlhodobo pretrvávajú tradícia „stavania mája“. Táto krásna udalosť už po viac rokov má vždy priaznivé, krásne slnečné počasie s pomerne veľkým záujmom našich občanov.

Aj napriek tejto užitočnosti a kráse máme dojem a názor, že v budúcich rokoch tradíciu „stavania mája“ by mali aktívne prevziať do svojich rúk mladí ľudia – dievčatá a chlapci. Veríme, že sa tak stane a krásne farebné máje budú dýchať novou silou a mladosťou.

Oslavy ukončenia II. svetovej vojny

Mierový život a oslavy ukončenia II. Svetovej vojny sme si v obci utčili a zaspomínali v deň 6. mája 2005. Pri pamätníku padlých vojakov v Slovenskom národnom povstaní, starostka obce Ing. Mária Švikruhová v príhovore vyjadrila úctu a vďaku všetkým tým, ktorí položili svoj vzácny život za slobodu a mier pre všetky generácie.

Program po oficiálnej časti pokračoval krátkym kultúrnym programom žiakov a detí ZŠ s MŠ v Cinobani.

Obecný Úrad INFORMUJE

Separovaný odpad

Od minulého roka sa aj v našej obci organizovane separuje odpad v spolupráci s firmou ENZO-VERONIKA-VES s.r.o. Dežerice. Občania obdržali vrecia rôznej farby, do ktorých podľa určenia a druhu odpadu môžu tento zbierať a separovať. Významnou mierou tým prispievajú k ochrane životného prostredia.

„Pre občanov, ktorí sa rozhodli odpad separovať to „končí“ vyložením uzatvoreného vreca vo vývozný deň pred bránu domu alebo bytovky. Nás by však zaujímalo, čo sa s vyzbieranými vrecami deje ďalej?“

Pre odpoveď na túto otázku sme zašli na *Obecný úrad za pani Annou KIAPEŠOVOU, odbornou referentkou pre investičnú výstavbu a životné prostredie obce Cinobaňa.*

– Odvoz z obce a druhotné spracovanie separovaného odpadu zabezpečuje firma ENZO-VERONIKA-VES s.r.o. Dežerice.

Elektronický šrot

Rozdelia na jednotlivé komponenty (plasty, meď, drevo, sklo...) a odovzdávajú do firiem, ktoré ich druhotne spracúvajú.

Sklo

Dávajú na ďalšie spracovanie firme Vetro pack v Nemšovej, kde sa vyrába technické sklo.

Plasty

Triedia, lisujú, drvia a vzniknutá drva sa odovzdáva do firiem, ktoré vyrábajú plastové výrobky.

Textil

Spaľuje sa v peciach pri teplote 1.500°C, pri tejto teplote a takomto spaľovaní nevznikajú škodlivé plyny.

Nebezpečný odpad – žiarivky

ENZO-VERONIKA-VES s.r.o. má kúpenú linku na druhotné spracovanie takéhoto odpadu, spracovaním sa získka ortuť a sklo.

Nebezpečný odpad – olovené akumulátory

Zásoby olovnatých rúd sú dnes v Európe vyčerpané. Obmedzenie výroby olova z rudy vyvolalo zvýšený význam spracovania olovených odpadov, ktorých rozhodujúcu časť tvoria opotrebované akumulátory – najnebezpečnejší olovený odpad.

Spoločnosť MACH Trade s.r.o. ako jediná firma v Slovenskej republike je oprávnená a aj vykonáva zhodnotenie opotrebovaných olovených akumulátorov a ostatných olovených odpadov. Zhodnocuje 100% vyzbieraných a odoslaných odpadov v SR. Kapacitné možnosti spracovania sú trojnásobne vyššie ako je výskyt olovených odpadov v SR.

Spoločnosť MACH Trade s.r.o. zaisťuje vysokú kvalitu všetkých činností prostredníctvom Integrovaného systému manažérstva kvality podľa STN EN ISO 9001:2001 a systému environmentálneho manažérstva podľa STN EN ISO 14001:1998

Výroba olova a spracovanie plastov.

Papier, kovový šrot

Zber – Službyt – Ján Klinčok , Cinobaňa

„Leto je čas na rôzne stavebné úpravy a drobné prestavby v bytoch, domoch, dvoroch. Kam so vzniknutým stavebným odpadom?“

– Ak takéto práce plánujete treba prísť na obecný úrad a dohodnúť spôsob likvidácie vzniknutého odpadu.

Nezabudnime na problém „Divokých skládok“

– Ak niekto vyhadzuje odpad mimo kuka nádob a tým založí divokú skládku , alebo by odpad spaľoval a bude prichytený, obec s ním prejedná priestupok a bude mu uložená pokuta vo výške do 5.000,- Sk. Ďalej mu bude uložené odstrániť skládku na vlastné náklady. Nesie aj trestnú zodpovednosť za škody, ktoré vznikli majiteľovi pozemku.

Na záver by pani **Kiapešová** chcela občanov požiadať o spoluprácu pri likvidovaní jedlých olejov a tukov. Ak sa vylievajú do výleviek alebo záchodových mís – teda do **kanalizácie**, spôsobujú tým problémy na čistiarni odpadových vôd. Vyzrážané, stuhnuté tuky obalujú stroje a plaváky a tým ich vyradujú z činnosti. Žiadame preto občanov, ktorých sa to týka, aby studený, opotrebovaný olej a tuk zlievali do PET fliaš a uzatvorené vyhodili do kuka nádob.

Vyseparovaný odpad v našej obci za minulý rok 2004 v číslach:

Papier	65 ton
Sklo	10,5 tony
Plasty	2,5 tony
Kovy	256 ton
Elektronický šrot	2,8 tony

Zber **plastov** v mesiacoch jún a júl:

28.06.2005
26.07.2005

Pripravuje sa aj zber **nebezpečného odpadu** (napr. kyseliny, zásady, rozpúšťadlá, staré farby, staré lieky, pesticídy, hnojivá atď.). Zber do čiernych vriec. O dni zberu budú občania upovedomení prostredníctvom miestneho rozhlasu a na vývesných tabuliach pred OčÚ.

Plán zasadání obecného zastupitel'stva do konca roka 2005

26. september 2005
28. november 2005
14. december 2005

V prípade potreby sa budú konať aj mimoriadne zasadania obecného zastupitel'stva, ktorých termín je zverejnený cestou obecného rozhlasu.

Zasadnutia obecného zastupitel'stva sú verejnosti prístupné, občania sú na nich vítaní

Miera nezamestnanosti v obci

K 31.05.2005 je v obci Cinobaňa v evidencii Úradu práce sociálnych vecí a rodiny 313 uchádzačov o zamestnanie, čo predstavuje 26,63% miery nezamestnanosti v obci.

Spoločenská rubrika

Jubilanti

V mesiacoch **jún** a **júl** sa dožívajú životných jubileí.

- ✚ **Helena VRBINIAKOVÁ**
- ✚ **Tomáš VRBINIAK**
- ✚ **Mária MORAVCOVÁ**
- ✚ **Júlia SÝKOROVÁ**
- ✚ **Evald KANTORÁK**
- ✚ **Mária BREŽNÁ**

*Stvrdli Vaše dlane zrobené
A na vlas padla inovat'
Rástli Vám deti, tvrdo bolo žiť
Ťažko si na chlieb zarobiť
Tak rôčkov prešiel celý rad a každý
nechal malú vrásku* ZPOZ pri OcÚ Cinobaňa

2
0
0
5

Narodili sa

*Spadla z neba hviezdica
do maminho vozíčka,
noštek ako gombička
a očká sta nebička*

Vladimír FURMAN
Sára FALŤANOVÁ
Ján BALKOVSKÝ
Šimon PODHOREC

Srdečne vítame našich nových malých spoluobčanov.

DEŇ DETÍ v Cinobani

Miss a Mister školy

Dňa 1. júna sa uskutočnil v miestnom kultúrnom dome II. ročník voľby MISS a MISTER školy. Súťaže sa zúčastnili deti navštevujúce miestnu základnú školu.

Atmosféra v sále bola nabitá energiou a dobrou náladou. Deti skandovali, povzbudzovali svojich favoritov a za búrlivého potlesku boli vyhlásené výsledky poroty, ktorej predsedal **Mgr. Ján HRAŠKO** riaditeľ školy.

MISS školy 2005

I. stupeň – Zuzana OČOVANOVÁ
II. stupeň – Iveta GAJDOŠOVÁ

MISTER školy 2005

I. stupeň – Patrik ČAKÓ
II. stupeň – Jozef SUJA

Gratulujeme

AKCIA PRI PRÍLEŽITOSTI DŇA DETÍ

5.6.2005 sa v areáli základnej školy v CINOBANI uskutočnila akcia pre deti, na ktorej si mohli vyskúšať jazdu na koni a pozrieť výcvik psov. Tieto atrakcie sponzorky zastrešil **Igor PAUČO** starosta obce TOČNICA.

Svoju silu, šikovnosť a vytrvalosť si mohli deti zmerať v športových hrách, ktoré pre ne pripravili učitelia. Víťazi obdržali sladké odmeny.

Pre menšie deti, ktoré navštevujú materskú školu, bola v spolupráci s rodičmi pripravená akcia „**Prechádzka rozprávkovým lesom**“, do ktorej taktiež sponzorky prispel **Igor PAUČO** starosta obce TOČNICA. Obec Cinobaňa zabezpečila ozvučenie týchto akcií. Aj napriek nie veľmi priaznivému počasiu mali deti radosť.

Všetkým organizátorom a sponzorom patrí veľká vďaka.